

www.groen.be

pesto

Zomer 2011 | 12

België-Belgique
P.B.
Antwerpen X
BC 30897

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT | VERSCHIJNT IN JANUARI, APRIL, JULI EN OKTOBER | ERKENNINGSNUMMER P806237 | AFGIFTEKANTOOR: ANTWERPEN X | VER. UITGEVER: WOUTER VAN BESIE, SERGEANT DE BRUYNE STRAAT 78-82, 1070 BRUSSEL

© Sien Verstraeten

Naar een meer flexibele pensioenleeftijd

SOCIALER, RECHTVAARDIGER EN DUURZAMER

Iedereen moet langer werken, de pensioenleeftijd moet omhoog. Dat lijken stilaan de enige antwoorden op de vergrijzing. Alsof iedereen langer kan werken, na een hele loopbaan in zware beroepen. Alsof iedereen langer mag werken: vele bedrijven zetten oudere werknemers aan de deur. Alsof vele ouderen geen nuttige zorgtaken opnemen. Alsof er niet meer verstandige oplossingen zijn.

Groen! werkt aan alternatieven voor dit verstarde pensioenbeleid.

We vertrekken van vier duidelijke krachtlijnen: sterkere wettelijke pensioenen, een bredere financiering van de sociale zekerheid, een duurzaam loopbaanbeleid en ... een meer flexibele pensioenleeftijd.

> Lees verder blz. 2

[EDITOR]

WOUTER VAN BESIE - Voorzitter Groen!

OVERZOMEREN

Sommige woorden bestaan niet, maar zeggen wel veel. Zo'n nieuw non-woord in de politiek is 'overzomeren'. Het zegt iets in de trant van: 'In de zomer moeten we bezig blijven, want we kunnen geen verkiezingen uitschrijven.' Wanneer je denkt dat je al het cynisme gezien hebt in de politiek, gaat er wel iemand nog een stapje verder.

De juiste redenen om de politiek deze zomer niet zomaar stil te leggen, liggen elders. Dit land snakt naar een regering, om problemen aan te pakken. Want het land blijft wel draaien, met een regering in lopende zaken en met een Europese munt. Maar dat draaien gebeurt vooral in rondjes. Nieuw beleid, dat België economisch en sociaal op het juiste spoor zet, is er niet te bespeuren.

Er is nochtans veel mogelijk, en veel nodig. Laten we pensioenen rechtvaardiger maken. En de eerste pensioenpijler (de wettelijke pensioenen dus, de enige die echt gegarandeerd zijn voor iedereen die gewerkt heeft) versterken in plaats van af te bouwen. Laten we ook de fiscaliteit rechtvaardiger en effectiever maken, door de lasten op arbeid te verminderen en die op milieuvuiling op te drijven. Het leidt tot meer jobs en minder vuiling.

Laten we eindelijk investeren in hernieuwbare energie en in energie-efficiënte (onder meer door betere isolatie van huizen). Het non-beleid van de vorige regering heeft ons op dat vlak een serieuze achterstand opgeleverd. Laten we de bankensector op een goede manier reguleren, zodat mensen zeker zijn dat hun spaargeld veilig is.

Laten we in de gezondheidszorg de eerste lijn (de huisdokter en de wijkgezondheidscentra) centraal zetten. Goed voor de gezondheid en voor het budget (want medische overconsumptie is duur en contraproductief). En als we dan toch bezig zijn: laten we de NMBS onder handen nemen, zodat de reiziger eindelijk centraal komt te staan.

Ik hoop dat deze zomer de politieke wil ontstaat om zo'n regering op de been te brengen. Iedereen weet immers dat verkiezingen vandaag geen oplossing zijn. Ook niet als die pas na de zomer vallen.

P.S. Verder wens ik je een mooie zomer. Geniet van de rust en de natuur, ga op trip, lees dat boek dat ligt te wachten. En maak je lid van Groen!. We kunnen je ideeën en steun goed gebruiken.

inhoud

Milieuzones tegen fijn stof

Vlaanderen doet het slecht in de strijd tegen fijn stof. In 160 Europese steden wil men de leefbaarheid van de stad verhogen door milieuzones of lage emissiezones in te voeren.

4

Ggo's in Q&A

De aardappelveldslag in Wetteren van afgelopen voorjaar heeft de discussie over ggo's op scherp gesteld. De partij roept alvast op tot een breed maatschappelijk debat (zie kaderstuk). Maar *first things first*: een Q & A met alles wat je altijd al wilde weten over ggo's.

6

Stijlvol afscheid van Vera, met een Gentse r

Midden juni nam de partij afscheid van Vera Dua. Dat deed ze in stijl, met een feest met alles erop en eraan. In haar thuisbasis Gent zetten tientallen bekenden, minder bekenden en nobele onbekenden de oud-minister en ex-voorzitter nog een laatste keer in de bloemetjes.

8

Landen als Nederland en Frankrijk verhogen hun pensioenleeftijd. En als het regent in Parijs, druppelt het ook bij ons. Maar laat het duidelijk zijn: voorstellen voor een lineaire verhoging van de pensioenleeftijd voor iedereen, bijvoorbeeld tot 67 jaar, zijn sociaal en onaanvaardbaar. Ze treffen de mensen die al zeer jong zijn beginnen werken, het sterkste. Ze houden geen rekening met de zwaarte van de jobs. Bovendien gaapt er nog een kloof tussen de wettelijke en de feitelijke pensioenleeftijd. De gemiddelde Belg stopt vandaag voor zijn zestigste met werken.

Babyboomers op pensioen

Maar er moet wel iets gebeuren, nu de baby-boomgeneratie de volgende jaren massaal

de pensioenleeftijd bereikt. De kosten voor pensioenen stijgen, en er zijn amper reserves aangelegd. We moeten dus wel hervormen om de vergrijzing betaalbaar te maken én iedereen een deftig wettelijk pensioen te garanderen. Inkomens uit vermogens moeten de vergrijzing mee betaalbaar maken. Maar ook meer mensen aan het werk en langer aan het werk is een deel van de oplossing. Daarvoor verwachten we van bedrijven een aangepast – lees leeftijdsbewust personeelsbeleid – dat oudere werknemers aangepaste jobkansen biedt.

Daarnaast is er een meer fundamentele verandering nodig. Het debat over de vaste pensioenleeftijd op 65 of later staat een meer fundamentele hervorming in de weg. Want is in de 21ste eeuw de vaste pensioenleeftijd

op 65 jaar niet een stukje voorbijgestreefd? Ons huidig pensioenstelsel houdt onvoldoende rekening met het aantal gewerkte jaren. Dat is sociaal niet rechtvaardig.

Flexibele pensioenleeftijd

Daarom pleit Groen! voor een meer flexibele pensioenleeftijd, waarbij het pensioen meer dan vandaag in verhouding staat tot het aantal gewerkte jaren. Wie vroeg is beginnen werken, vaak in zwaardere en lager betaalde jobs, moet ook vroeger op pensioen kunnen. Voor weinigen onder hen is werken tot 65 een optie. Wie begon te werken op zijn vijftiende, kan een volledig pensioen bereiden op zestig jaar. Het is niet redelijk van deze mensen te vragen langer te werken. Maar wie langer heeft kunnen studeren en

pas later is beginnen werken, kan (en wil) misschien wel langer doorwerken. Wie pas op zijn tweeëntwintig op de arbeidsmarkt kwam, heeft vandaag nog geen volledig pensioen op vijftenzestig. Hetzelfde geldt voor mensen die hun loopbaan een tijd hebben onderbroken of hun arbeidstijd verminderd.

‘Groen! wil een meer flexibele toekenning van het pensioen waarbij mensen na vijftienveertig jaar loopbaan recht hebben op een volledig pensioen,’ aldus pensioenspecialist Wouter De Vriendt. Want niet alleen het bouwjaar, maar ook het aantal gereden kilometers moeten het pensioen mee(r) bepalen. Dat heeft ook financiële gevolgen: ‘Wie in het nieuwe systeem een loopbaan van vijftienveertig jaar volmaakt, krijgt een merkbaar hoger pensioen dan wie minder

© Sien Verstraeten

lang werkt.’ Daarom wil Groen! ook de pensioenbonus vanaf 60 jaar of 40 jaar loopbaan versterken.

Het bredere plaatje

De voorstellen voor een meer flexibele pensioenleeftijd zijn een onderdeel van een ruimer loopbaan- en pensioenbeleid, waar Groen! dit najaar mee naar buiten komt. Ze passen in een visie op de hele levensloop. Groen! koppelt dit aan meer mogelijkheden om de arbeid te spreiden (zie kaderstuk). Het moet samengaan met een versterking van het wettelijk pensioen, met voldoende zekerheid voor volgende generaties gepensioneerd. En mensen moeten doorheen hun hele loopbaan beter inzicht krijgen in de pensioenrechten die ze opbouwen naar Zweeds model.

Sommigen grijpen de vergrijzing aan om de sociale bescherming te verzwakken. Ze willen iedereen langer laten werken, en wie geld heeft zelf zijn pensioen bijeen laten sparen via pensioenfondsen. Dat is niet onze optie. Groen! is de enige politieke partij die rechtuit pleit voor een sterker wettelijk pensioen in plaats van de uitbouw van de tweede en derde pensioenpijler. ‘Iedere werkende heeft recht op een wettelijk pensioen, wat niet gezegd kan worden van de tweede of derde pijler. Veertig procent van de werknemers heeft nog altijd geen groepsverzekering, alle pogingen van de laatste jaren om dit uit te breiden ten spijt,’ besluit De Vriendt. Voor Groen! moet de vergrijzing samengaan met sterkere wettelijke pensioenen én een modernisering van het loopbaan- en pensioenbeleid. Zeg maar een sociaal duurzaam beleid.

agenda

NACHT VAN DE VLEERMUIS

++ 26 en 27 augustus 2011

Samen met het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de Vleermuizenwerkgroep organiseert Natuurpunt op vrijdag 26 augustus en zaterdag 27 augustus de Europese Nacht van de Vleermuis. In heel Europa staat dat weekend in teken van vleermuizen en vleermuisbescherming. Het uitgelezen moment om kennis te maken met deze mysterieuze vliegende zoogdierjes. Overal in Vlaanderen nemen ervaren gidsen je mee naar de boeiende wereld van de vleermuis.

Deze editie van de Nacht van de Vleermuis belooft een wel heel bijzondere editie te worden. Zo werd 2011 niet alleen uitgeroepen tot het Europese Jaar van de Vleermuis, maar eveneens tot het Internationaal Jaar van het Bos. Neem gerust een kijkje op www.natuurpunt.be/activiteiten en ontdek waar een vleermuisactiviteit doorgaat in jouw buurt. En download de poster van de Nacht van de Vleermuis.

www.natuurpunt.be/nachtvandeveleermuis

GREEN SUMMER UNIVERSITY

++ 8 t.e.m. 11 september 2011

Hoe garanderen we een duurzame samenleving in een falende economie? Steunen we onze bureaus in hun strijd voor democratie of kijken we lijdzaam toe aan de zijlijn? Hoe houden we onze democratieën in stand terwijl populistische trachten de poten van onder de stoel zagen? Allemaal interessante vragen die aan bod komen op de tweede zomeruniversiteit van de Europese Groenen. Een absolute aanrader dus. Groene draad door het programma is ‘Europe: Make it or Break it’.

De zomeruniversiteit is meer dan zomaar een conferentie. Er staan vier plenaire sessies op het programma – met grote geesten die hun licht laten schijnen op de toekomst van Europa – maar er is ook ruimte voor muziek en cultuur, in een aangenaam kader. Locatie is niet toevallig Frankfurt-Oder, op de grens van Polen en Duitsland.

Voor inschrijvingen (dat kan tot 31 juli) en het volledige programma, surf naar www.green-summer-university.eu.

twitter
www.twitter.com/groen

@kristofcalvo: Dessel weigert windmolens omdat ze al nucleaire industrie en afval hebben. Het leven zoals het is: energiebeleid #absurdistan

@groen: Hommage aan Vera Dua: download/lees het boek op <http://bit.ly/lpkWIN>

@kristofcalvo: De eerste ideeën op www.goegedacht.be zijn al een feit. @groen #mechelen is benieuwd naar suggesties voor de stad in 2020.

@WouterDeVriendt: Terugtrekking uit Afghanistan ja, maar cynisch om zien hoe we na 10 jaar verkeerde strategie nu de aftocht blazen. Mag ook gezegd worden.

@jmjavaux: Ecolo en Groen, eerste politieke partij met eigen smartphone-applicatie.

Positieve
politieke
energie

voor je smartphone

Primeur in de Belgische Android Market, de digitale Google winkel waar je handige software – apps – kan downloaden voor je smartphone: Groen! lanceerde als eerste partij een eigen app. De eerste versie is vrij eenvoudig opgebouwd. Je vindt er de meest recente nieuwsberichten afkomstig van groen.be, de nieuwste foto's van onze Flickr-account en de laatste tweets. Handig om tussendoor het laatste nieuws te checken. Intussen werd onze app al een 50-tal keer gedownload. Aan een iPhone en Windows 7 versie wordt nog gesleuteld.

Als je graag wil meewerken aan de ontwikkeling van onze apps of nieuwe functies wil voorstellen, horen we het graag via philippe.bossin@groen.be. Je vindt de Groen!-app in de Android Market of je kan hem downloaden via bit.ly/groenAndroidapp.

TradeRoom

OMDAT RUILEN FUN IS

Sinds kort is de ruilwebsite 'TradeRoom' online, een absolute primeur in zijn genre. De website houdt het midden tussen een traditionele zoekertjessite en een sociale netwerksite. Het principe is heel eenvoudig. Je verslept op de website een aantal spullen die je interesseren, en tegelijkertijd bied je enkele dingen aan die je zelf kwijt wil. In principe gebeurt het ruilen altijd binnen een bepaalde prijsklasse. Eind juni telde de website 735 leden, en waren er reeds 1.708 voorwerpen geruild.

www.traderoom.be

MARIE VINCK EN OSCAR VAN ROMPUY IN PROMOFILMPJE KLIMAATACTIEKAMP

Met een opvallend kortfilmpje van iets meer dan 3 minuten, met in de hoofdrollen Oscar Van Rompay, Marie Vinck en Paul Schrijvers, lanceren groeNoord en Climate Justice Action een brede oproep om deel te nemen aan het Klimaatactiekamp in Antwerpen deze zomer. En om zelf in actie te schieten natuurlijk. Want het is vijf na twaalf. Het Klimaatactiekamp vindt plaats van woensdag 6 juli tot en met maandag 11 juli, in het Sint-Annabos in Antwerpen. Het wordt een week vol interessante workshops, ontmoetingen, ecologisch leven, geweldloze directe actie en plezier.

www.youtube.com

BIOFORUM VLAANDEREN LANCEERT GLOEDNIEUWE WEBSITE

Ben je gek van bio? Koop je graag biologische producten? Wil je leuke, duidelijke en betrouwbare informatie? Dan is Bio Mijn Natuur, de nieuwe portaalsite voor bio in Vlaanderen, iets voor jou. De nieuwe website van Bio Mijn Natuur is sinds april online.

Je vindt er bionieuws heet van de naald, lekkere bioreceptjes, bioweetjes en biocommunity. Ook kan je er alle activiteiten tijdens Bioweek 2011 opzoeken, zodat je dit jaar begin juni precies weet waar je de leukste activiteiten kan vinden.

Trouwens, ken je de BioGenietenGids al? Dat is de betrouwbare gids voor al je bio-adressen in Vlaanderen. En zit je op Facebook? Word dan fan van 'Lekker bio', en blijf op de hoogte van alle nieuwtjes, links en receptjes.

www.biomijnnatuur.be

bio
mijn natuur

Milieuzones

tegen fijn stof

Tekst: **Johan Malcorps** – Foto: **iStockphoto**

Vlaanderen doet het slecht in de strijd tegen fijn stof. In 160 Europese steden wil men de leefbaarheid van de stad verhogen door milieuzones of lage emissiezones in te voeren. Vrachtwagens of personenwagens die veel fijn stof of stikstofoxiden uitbraken, mogen dan in grote delen van de stad niet meer binnen. Wij gingen met een delegatie van Groen! op bezoek in Düsseldorf waar zo een milieuzone van kracht is. Om te kijken wat het effect is.

Vlaamse Groenen aan de Rijn

Op vrijdag 10 juni trok Vlaams parlementslid Hermes Sanctorum met een groep groene raadsleden uit o.m. Antwerpen, Gent en Leuven met een busje naar Düsseldorf. Wat doet men in Duitse steden om de luchtvervuiling terug te dringen, was onze vraag. En is het invoeren van die milieuzones een goed idee?

We werden goed ontvangen door de Groenen in het deelstaatsparlement van Noord Rijn Westfalen. We spraken er met de groene minister voor leefmilieu Johannes Remmel, met een vertegenwoordiger van de milieubeweging en met groene raadsleden uit Düsseldorf en het Ruhrgebied.

Hoe werkt een milieuzone?

Eerst en vooral, hoe werkt zo'n milieuzone in de praktijk? In Düsseldorf is de hele binnenstad afgebakend als milieuzone. Als je de zone binnenrijdt, wordt je door verkeersborden gewaarschuwd. Alle wagens krijgen op basis van hun uitstoot een rode, gele of groene sticker. Het systeem voorziet in een gefaseerde verstrenging. In een eerste fase worden wagens met een rode, gele en groene

sticker nog toegelaten in de milieuzone, in een tweede fase alleen nog wagens met een gele en groene sticker, en in de derde fase enkel wagens met een groene sticker.

Minder fijn stof

En ja, de milieuzone heeft effect. Door de invoering van de milieuzone in Düsseldorf werden de vervuilingsspieken weg gewerkt. Het aantal dagen met overschrijdingen van de Europese grenswaarde van 50 µg/m³ viel terug van 84 naar 40. Maar toch zijn onze groene vrienden in Duitsland nog niet tevreden. Om de achtergrondwaarden van fijn stof echt omlaag te krijgen en om ook de concentraties aan stikstofoxiden te drukken, zullen er nog meer maatregelen nodig zijn. De instelling van een milieuzone is maar één van de 80 maatregelen in hun Luchtkwaliteitsplan legt de groene minister ons uit. Opvallend is dat men de Europese normen uit de Kaderrichtlijn Lucht hier absoluut ernstig neemt. En dat de steden zich verantwoordelijk voelen. Bij ons in Vlaanderen lijkt het alsof het er eigenlijk zo niet op aankomt. Zeker op stadsniveau ligt men er nauwelijks wakker van.

In Düsseldorf wil men desnoods zelfs de stra-

ten afwassen, speciaal om minder opwarrelend stof te hebben. Men wil ook veel meer bomen en groen aanplanten. Belangrijker nog is om te gaan voor minder auto's, meer openbaar vervoer en elektrovoertuigen en vooral meer fietsen, zegt de minister. Kijk naar Münster: daar is de modal split voorbeeldig; de helft van alle verplaatsingen gebeurt er met de fiets. Daar kunnen ze in Düsseldorf voorlopig alleen nog maar van dromen.

Eén milieuzone voor het hele Ruhrgebied

Minister Remmel wil nu één grote milieuzone voor het hele Ruhrgebied. Want nu heb je daar een lappendeken van zeven kleinere milieuzones. In sommige gemeenten is een milieuzone fase 1 van kracht, in sommige een strengere milieuzone, in andere gemeenten is er helemaal geen milieuzone. Dat is veel te verwarrend en heeft natuurlijk ook minder effect. En als er dan één grote zone komt, is het logisch dat er ook een snelheidsverlaging komt op de autostrades doorheen het Ruhrgebied. Maar dat ligt bijzonder gevoelig. Duitsland blijft een autoland. Die mentaliteit kan je niet van vandaag op morgen veranderen. De Groenen zitten in de lift in Duitsland,

maar in Noord Rijn Westfalen trekken de sociale democraten nog aan de touwtjes. En de SPD staat nu duidelijk op de rem.

Iedereen meekrijgen

En welke problemen kom je tegen als je gaat voor de invoering van een milieuzone? Makkelijk is het niet, zo blijkt. De Duitse autobielvereniging ADAC trok fel van leer tegen de milieuzones. Ook vandaag nog. Toch is de evaluatie van de milieuzones over heel Duitsland positief. Bijv. in Berlijn waar de effecten op vervuiling en gezondheid van bij het begin nauwlettend gemeten werden. Het is wel kwestie van oog te hebben voor de sociale effecten. Maar wat men onvoldoende beseft is dat het tolereren van slechte lucht in onze steden bijzonder sociaal is. De sociaal zwaksten zijn er het eerste slachtoffer van. Zij wonen op de plekken met de meeste ver-

vuiling en kunnen er niet weg. Maar net deze groep rijdt dikwijls rond met een oude vervuilende wagen. Compenserende maatregelen zijn nodig. Andere probleemgroepen zijn bestelwagens van kleine bedrijven, mobilhomes, bussen en zelfs kranen. Voor elk van die groepen wordt naar aangepaste oplossingen gezocht. Zo bijvoorbeeld een meer geleidelijke aanpak voor bestelwagens. Om kleine bedrijven te ontzien. Idem voor kermiswagens. Ja, er komt heel wat bij kijken.

Geen wondermiddel

Maar er is ook kritiek uit groene hoek. Het heeft weinig zin alles te zetten op de vermindering van de luchtvervuiling door het autoverkeer, als daarnaast de bruinkoolcentrales in de omgeving van Düsseldorf massa's fijn stof mogen blijven uitstoten, zegt Dirk Jansen van de milieubeweging BUND. Er komen mis-

schien zelfs nieuwe kolencentrales bij. Of de Groenen die kunnen tegenhouden, is lang niet zeker. En er is ook nog een andere voor ons onverwachte vervuiliingsbron: de schepen op de Rijn die dwars door de stad varen en ook veel viezigheid uitstoten.

Op veel plaatsen worden milieuzones ook halfslachtig omgezet: als de milieuzones te klein uitvallen, zijn ze weinig effectief. Meer zelfs, milieuzones instellen kan ook een gemakkelijke oplossing zijn: je topt de vervuilingsspieken af, zo ben je in orde voor Europa. Maar intussen rijdt er nauwelijks een auto minder rond in de stad. En investeringen in echt duurzame oplossingen zoals grote voetgangersgebieden, openbaar vervoer of fietspaden, worden dan op de lange baan geschoven. Uitkijken dus: milieuzones zijn geen wonderoplossing, en kunnen ook misbruikt worden.

De groene raadsleden bevestigen dit. In de stad Düsseldorf zitten de Groenen in de oppositie. De christendemocraten gebruiken de milieuzone zo als het hun goed uitkomt. Dat blijkt als we groen raadslid Norbert Czerwinski vragen naar de handhaving van de milieuzone in zijn stad. Meteen blijkt dat we als Belgen op vertrouwd terrein komen. Wat de controles betreft van wagens en stickers, is het namelijk heel simpel: er wordt in feite bijna nooit gecontroleerd. Het stadsbestuur voelt daar ook absoluut geen behoefte aan. Enkel als je je wagen parkeert, wordt er bij parkeercontroles gekeken of je wel (de juiste) sticker hebt. In de praktijk is er ook in Duitsland nog een lange weg af te leggen.

Zicht van op de Rijntoren

We besluiten onze studiereis bovenop de Rijntoren. We zien de uitgestrekte milieuzone onder ons. We zien vooral veel auto's. We zien kolencentrales aan de ene kant van de stad en massa's windturbines aan de andere kant van de stad. Ook hier is er nog veel werk aan de winkel. Sommigen willen sneller gaan of meteen kiezen voor radicale oplossingen. Anderen remmen af. Maar er is één verschil: het probleem wordt ten minste onderkend, er wordt gedebatteerd over oplossingen. Niets doen is geen optie. En dat stadium zijn we bij ons in Vlaanderen op veel plaatsen nog altijd niet voorbij...

EEN ONDERZOEK NAAR DE INVOERING VAN MILIEUZONES IN VLAANDEREN

Tekst: **Johan Malcorps** – Foto: **Bart Dewaele**

Vlaams minister Joke Schauvliege bestelde een studie over de effecten voor het milieu van een eventuele invoering van lage emissiezones of milieuzones in de steden Antwerpen, Mechelen en Leuven. Want ze moet toch iets doen. Haar fijnstofactieplan volstaat niet. Europa wil meer en heeft de Vlaamse vraag naar een uitzonderingsregeling afgewezen.

De studie van Transport & Mobility Leuven werd begin dit jaar opgeleverd en ligt sindsdien op het bureau van de minister. De studie is positief over de milieu-effecten van de invoering van lage emissiezones. Waarbij men wel duidelijke aanbevelingen mee geeft.

1. Kies voor lage emissiezones voor zowel vrachtverkeer als ook voor personenverkeer (dat heeft veel te maken met het groot aantal dieselwagens in ons land).
2. Baken de zones goed af: de grootte van de zones is minder belangrijk dan de opname van de echte hotspots met veel verkeer in de zones.
3. Kies voor een geleidelijke invoering.
4. Combineer de invoering van lage emissiezones met het stimuleren van meer fietsen en meer gebruik van het openbaar vervoer

Als gekozen wordt voor lage-emissiezones voor vrachtwagens en personenwagens, kunnen volgende milieu-effecten verwacht worden:

Uitlaat-emissies (t.o.v. het referentiescenario)

Stad	EC	PM _{2,5}	NO _x
Antwerpen	-47% (2015) -66% (2020)	-40% (2015) -43% (2020)	-24% (2015) -26% (2020)
Mechelen	-61% (2015) -85% (2020)	-52% (2015) -56% (2020)	-30% (2015) -31% (2020)
Leuven	-67% (2015) -64% (2020)	-55% (2015) -44% (2020)	-34% (2015) -41% (2020)

Vermindering van de concentratie op hotspot-locaties (drukste punten)

Stad	EC	PM _{2,5}	NO _x
Antwerpen	8-21% (2015) 0-19% (2020)	1-5% (2015) 0-3% (2020)	2-5% (2015) 5-7% (2020)
Mechelen	0-32% (2015)	0-4% (2015)	0-5% (2015)
Leuven	0-33% (2020)	0-3% (2020)	1-7% (2020)

EC: elementair koolstof, het meest schadelijk deel van fijn stof
PM_{2,5}: kleine deeltjes met een doorsnee van maximum 2,5 µm
NO_x: stikstofdioxide

Ggo's in Q & A

De aardappelveldslag in Wetteren van afgelopen voorjaar heeft de discussie over ggo's op scherp gesteld. De partij roept alvast op tot een breed maatschappelijk debat (zie kaderstuk). Maar *first things first*: een Q & A met alles wat je altijd al wilde weten over ggo's.

1 Wat zijn ggo's?

Door middel van genetisch modificatie is het mogelijk om op een versnelde en meer gerichte wijze aan rassenveredeling te doen. Bij een genetisch gewijzigd organisme is het genetische materiaal fundamenteel veranderd door de mens met technieken die veel verder kunnen gaan dan wat via natuurlijke processen (door voortplanting en/of natuurlijke recombinitie) mogelijk is.

3 Mogelijke nadelen?

De ggo-technologie richt zich op het model van de industriële landbouw. Dit is een model dat intensief gebruik maakt van externe grondstoffen, energie en kapitaal. Dit model is niet in evenwicht met lokale ecosystemen, is gericht op grootschalige monoculturen, maakt vaak intensief gebruik van dure chemicaliën en kunstmest en is verantwoordelijk voor de uitstoot van enorm veel broeikasgassen. Verschillende rapporten tonen aan dat dit model niet het meest geschikte is om in te staan voor een rechtvaardige en duurzame voedselproductie wereldwijd.

Risico op meer pesticiden in plaats van minder

De gemodificeerde genen die vandaag al op grote schaal worden ingezet zijn voornamelijk genen die de plant herbiciden- of pesticidenresistent maken. Deze genen zorgen dus niet voor minder, maar juist meer chemicaliëngebruik in de landbouw.

Machtsconcentratie in de agrosector

De ggo-technologie is in de praktijk eigendom van een handvol multinationals als Monsanto, Syngenta, BASF en Bayer. Nu al hebben enkele agrobédrijven wereldwijd 90 procent van de zaadmarkt in handen. Tien bedrijven hebben wereldwijd 84 procent van de agrochemicaliën in handen. Ook de ggo-technologie zit in handen van dezelfde grote multinationale ondernemingen. Hoewel internationaal de regel geldt dat er geen patenten worden genomen op levende organismen, zorgde de uiterst machtige en kapitaalkrachtige biotech-lobby er voor dat hun transgene organismes toch als uitvinding gepatenteerd kunnen worden.

Onafhankelijkheid van boeren in het gedrang

Ggo-landbouw maakt boeren afhankelijk van grote agroconcerns omdat er vaak een "terminator-gen" wordt ingevoerd, waardoor de ggo-planten geen of onvruchtbaar zaad vormen. Boeren kunnen vervolgens geen eigen zaaizaad voor het volgende seizoen oogsten en onderling uitwisselen, wat vooral in ontwikkelingslanden een ramp is. De grote ggo-giganten zorgen bovendien ook voor een koppelverkoop van zaden, herbiciden en meststoffen, met een contractueel verbod op het gebruik van zaaizaad.

2 Mogelijke voordelen?

Door middel van genetische modificatie is het mogelijk om plantengewassen te ontwikkelen die resistent zijn tegen bepaalde ziektes en daardoor minder pesticidengebruik nodig hebben. De biotech industrie beweert dat ggo's een hogere opbrengst zullen genereren en voorspelt ook plantengewassen op een dergelijke manier te kunnen wijzigen zodat ze onder droge omstandigheden of op verzilte gronden kunnen worden geteeld. Dit zijn gronden die vandaag niet geschikt zijn voor landbouw.

Hierdoor hoeft geen nieuwe landbouwgrond te worden aangesneden en zou in bepaalde gevallen boskap kunnen worden voorkomen.

Volgens voorstanders van ggo's zou deze technologie de sleutel zijn om het mondiale hongerprobleem te bestrijden en eveneens de landbouw aan te passen aan de gevolgen van klimaatopwarming. Bij kritiek op ggo's, stellen sommige wetenschappers dat de ene ggo de andere niet is: zo zouden er goede en slechte ggo's bestaan.

4 Wat zijn de toekomstplannen van de Vlaamse regering op vlak van ggo's?

Het Vlaams parlement keurde op 1 juni een resolutie goed waarin een kritiekloos pleidooi gevoerd wordt voor de vrijzetting van ggo's in het milieu. Groen! was de enige partij die tegen stemde. Het wel aannemen van deze resolutie zou betekenen dat we in het parlement geen vragen meer zouden mogen stellen over de rol van multinationals in het opdringen en commercialiseren van ggo's. Dat we geen vragen meer zouden mogen stellen over de impact van ggo's op milieu, natuur en gezondheid. De meerderheidspartijen willen al besluiten trekken nog voor er een echt debat is gevoerd en zelfs voor het wetenschappelijk proefproject is afgerond. De Vlaamse Groen!-fractie stelde voor om de tekst te vervangen door een vraag naar een volwaardig maatschappelijk debat.

➤ Welke toekomst zien wij voor ggo's?

➤ Welk landbouwmodel kiezen we om toekomstige generaties van voldoende voedsel te voorzien?

➤ Wat betekent dit voor de afhankelijkheidspositie van boeren ten opzichte van multinationals, hier en in het Zuiden?

➤ Wordt het voorzorgsprincipe correct toegepast? Zijn alle risico's voor mens, milieu en biodiversiteit van het vrijzetten van ggo's in het leefmilieu voldoende gekend en onder controle?

➤ Is het ethisch te verantwoorden dat genetische codes van aardappelen, zaden en zelfs dieren (zie het Monsanto-varken) privé-eigendom zijn?

➤ Is de consument voldoende op de hoogte van wat er gebeurt met zijn voedsel en heeft hij de vrijheid om voor ggo-vrije voeding te kiezen?

Europees onderzoek toont aan dat bijna 70 procent van de Europese burgers niet happig is op ggo's. Het is daarom essentieel eerst het debat aan te gaan alvorens ggo's vrij in het leefmilieu te zetten. Dit debat mag zich niet beperken tot wetenschappers en politici maar moet gevoerd worden met onder andere de landbouw, de consumenten en het middenveld.

GROEN! ROEPT OP TOT EEN BREED MAATSCHAPPELIJK DEBAT OVER GGO'S

Het is duidelijk dat er geen brede maatschappelijke consensus bestaat over de invoering van ggo's op brede en commerciële schaal, ook niet onder 'wetenschappers'. Bovendien zijn er nog vele vragen die nog onvoldoende beantwoord zijn:

Speciaal voor Pesto biedt denktank Oikos een zomerse korting van 25% aan op Welvaren zonder groei. Zo krijgen sympathisanten het cahier aan 6 in plaats van 8 euro. Het telt vijftien bijdragen van frisdenkens uit diverse domeinen, en bevat concrete ideeën voor een groene economie.

GROENE ACADEMIE 2011

DOMPEL JE ONDER IN HET GROENE GEDACHTEGOED

Denktank Oikos organiseert dit najaar voor de tweede keer een basisopleiding over ecologische als ideologische stroming. Op drie zaterdagen worden de bouwstenen van de groene ideologie uit de doeken gedaan. De Groene Academie staat open voor iedereen die zich willen verdiepen in het ecologisch gedachtegoed.

Na een succesvolle editie vorig jaar, organiseert Oikos ook dit najaar weer een basisop-

leiding. Deze vindt plaats op drie zaterdagen in oktober, november en december. De dagen zelf bestaan uit een voor- en namiddag gedeelte, waarbij telkens deskundigen een uiteenzetting geven die uitmondt in een groepsgesprek in een ongedwongen sfeer.

Tijdens de eerste dag wordt inzicht gegeven in de historische wortels en ontwikkeling van het ecologisch bewustzijn, van het ecologisch denken en de groene partij. De tweede en (een deel van de) derde dag behandelen specifieke thema's en invalshoeken zoals economie, welzijn en democratie. Op de derde dag staat een groepsgesprek centraal met mensen die in de praktijk staan.

'Na deze opleiding sta je sterker om vanuit ecologisch perspectief een kritische analyse te maken van de structuur en werking van de huidige samenleving. Het biedt je houvast om toekomstgerichte antwoorden te formuleren op de uitdagingen waarvoor de samenleving staat op sociaalecologisch vlak', licht initiatiefnemer en Oikos-coördinator Dirk Holemans toe.

Met deze tweede editie bevestigt Oikos de Groene Academie als een belangrijke opleiding die een duidelijke leemte invult. Zo waren er bij de cursisten vorig jaar ook mensen die helemaal uit Nederland kwamen. 'Voel je je aangesproken en lijkt deze oplei-

ding iets voor jou, schiet je best meteen in actie. Want het aantal inschrijvingen is beperkt,' aldus nog Holemans.

De Groene Academie loopt over zaterdagen 8 oktober, 19 november en 3 december 2011. Voor het volledige programma, surf naar www.oikos.be en zoek in de rechterkolom op groene academie. De opleiding vindt plaats in Jeugdherberg De Blauwput in Leuven (vlakbij het treinstation). Voor meer info en inschrijvingen mail naar dirk.holemans@oikos.be.

4 goede redenen om lid te worden

1 Voor een luttel **10 euro** word je lid van een politieke partij die verder denkt dan de waan van de dag en over (partij)grenzen heen kijkt. Groen! maakt deel uit van een **wereldwijde ecologische beweging** die ijvert voor een duurzame en sociale samenleving.

2 Je kan in alle openheid **meebouwen aan de groene ideeën van morgen**. Als lid krijg je toegang tot alle congressen, studiedagen en kan je de richting waarin Groen! denkt, mee bepalen.

3 Je ontmoet mensen vanuit alle uit hoeken van Vlaanderen en Brussel die samen met jou ervan overtuigd zijn dat het groene gedachtegoed de moeite waard is om samen over na te denken en actie rond te voeren.

4 Je ontvangt een **lidkaart**, vier keer per jaar het ledenblad **Ecozine**, **gratis vorming en opleiding** en **korting** op je overnachting op het **Zomerweekend** in Nieuwpoort.

Eind juni vond een eerste welkomstdag plaats voor nieuwe leden. Voorzitter Wouter Van Besien ontving een resem kersverse leden op het nationaal secretariaat in Brussel. Daar gaf hij een woordje uitleg over de partij en haar werking. Daarna ging het richting Vlaams parlement, waar fractieleider Filip Watteuw en parlementsleden trakteerden op een broodjeslunch en rondleiding. De dag werd afgesloten met een drink met ondervoorzitter Björn Rzoska. **Wil je zelf lid worden, ga dan naar www.groen.be/wordlid, ontdek de voordelen en ontvang een uitnodiging voor de volgende onthaaldag in het federaal parlement op zaterdag 15 oktober.**

Op zondagmorgen is de centrale gast **Luc Cortebeek**, sinds 1999 voorzitter en zwaargewicht van de Christelijke vakbond ACV.

Naima Charkaoui is onze tweede gast, zij is sinds 2001 coördinator van het Minderhedenforum, een koepel waarbij 700 organisaties van etnisch-culturele minderheden aangesloten zijn en die fungeert als spreekbuis van de minderheden op Vlaams niveau.

Samen met europarlementslid **Bart Staes** zorgen zij voor een boeiend zondags gesprek, gemodereerd door **Isabel Albers** (Chef Politiek van De Standaard).

Stijlvol afscheid van Vera, met een Gentse r

Tekst: **Ben Bleys** – Foto's: **Sien Verstraeten**

Midden juni nam de partij afscheid van Vera Dua. Dat deed ze in stijl, met een feest met alles erop en eraan. In haar thuisbasis Gent zetten tientallen bekenden, minder bekenden en nobele onbekenden de oud-minister en ex-voorzitter nog een laatste keer in de bloemetjes.

Ook Gents volksfiguur **Pierke Pierlala** was van de partij. In zijn gekende stijl, én met zwaar Gents accent, leverde hij een laatste keer grappige vaak sarcastische maar altijd rake commentaar op Vera. Kers op de taart was het liber amoricum als ultiem afscheidsgeschenk. Daarin schreven onder meer europarlementair **Bart Staes**,

Marleen Vanderpoorten, Olivier Deleuze en Isabelle Durant.

Voorzitter Wouter Van Besien vatte het geschenk én de avond mooi samen: 'Lees dit boek, en de merites van Vera zullen je duidelijk worden, als voorzitster, als parlamentslid, als minister, als Gents gemeenteraadslid. Omwille van zo'n carrière en zo'n verdienste vind ik dat we met de partij een speciale oorkonde moeten uitreiken. Vanaf nu schrijven we Vera altijd met een uitroepingsteken (en met Gentse R).' Je vind het boek terug op www.groen.be/vera.

LIEVEN VERSTRAETE TERZAKE, 2011

'De kleinste grote madam in de politiek'

CHRISTOF DELATTER FACEBOOK, 2011

'We zouden je kwaliteit, objectiviteit, openheid en rechtlijnigheid vandaag meer dan ooit kunnen gebruiken in de politiek.'

YVES DESMET DE MORGEN, 2004

'Vera Dua is niet alleen lief, maar ook slim. Op die manier dwingt ze SP.A tot een klassieke tripartite en kan ze verder knabbelen aan de linkerkant van Stevaert'.

DIRK VOS FACEBOOK, 2011

'Jij en jouw generatiegenoten brachten me naar Agalev. Je begeleidde ons bij de start in Nazareth en bovenal... je bent een prachtvrouw'.

DE WEEK VAN DEVRIESE HET LAATSTE NIEUWS, 2011

'Een mens met veelal pretlichtjes in de ogen. Geen spatje spot, louter veerkracht. Veerkracht en vertrouwen. Met haar verdwijnt een wervelend deeltje van dat merkwaardige momentum toen paars-groen als een goddelijke wind over het lamme land woei en de vaart der verenigde volkeren onstuitbaar leek.'

VERA DUA'S CARRIÈRE IN VOGELVLUCHT

Vera, van opleiding landbouwkundig ingenieur (met een doctoraat in de landbouwwetenschappen), was meer dan twintig jaar actief voor de groene partij en heeft zowat alle mandaten vervuld. Naast Vlaams parlamentslid was Dua federaal parlamentslid, partijvoorzitter en minister.

Vera begon haar carrière in 1989 in de Gentse gemeenteraad. Eind 1991 werd ze in de Kamer verkozen en in '95 maakte ze de overstap naar het Vlaams Parlement. Na de verkiezingsoverwinning van 1999 werd ze minister van Leefmilieu en Landbouw.

Na de dramatische federale verkiezingsnederlaag in mei 2003 nam Dua ontslag. Maar in november van dat jaar stond ze er terug, als voorzitter van Groen!. Ze leidde de campagne in 2004 met succes, want Groen! haalde 6 zetels in het Vlaams Parlement.

In 2007 slaagde ze erin Groen! opnieuw de intrede in het federale parlement te laten maken. De cirkel was rond toen ze in 2006 de gemeenteraadslid in Gent aanvoerde. Dat leidde tot de beste score ooit met 12,1% van de stemmen en zes zetels in de gemeenteraad.

COLOFON

Pesto is een driemaandelijke uitgave voor de sympathisanten van Groen!. Verschijnt 4x per jaar in januari, april, juli en oktober. Gedrukt op 100% gerecycleerd papier en zonder water **WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER** Ben Bleys, Els Sallets, Dirk Geldof, Johan Malcorps, Lien Vrijders – Fotografen: Bart Dewaele, Sien Verstraeten **VERANTWOORDELIJKE UITGEVER** Wouter Van Besien, Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Brussel **CONTACT** Ben Bleys | 02 219 19 19 | pesto@groen.be **DRUK** Eco Print Center